

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет корекційної і соціальної педагогіки та психології
Кафедра соціальної педагогіки і соціальної роботи

Дипломна робота магістра

з теми:

**«ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ
БЕЗРОБІТНИХ В УКРАЇНІ»**

Виконала: студентка 2 курсу,
групи Sz1-M19
спеціальності 232 Соціальне забезпечення
Арабова Марія Юріївна

Керівниця: **Мельник Л.П.**,
завідувачка кафедри соціальної
педагогіки і соціальної роботи, кандидат
педагогічних наук, доцент

Рецензентка: Славіна Н.А., кандидат
економічних наук, доцент кафедри
менеджменту, публічного управління та
адміністрування Подільського
державного аграрно-технічного
університету

Кам'янець-Подільський - 2020 року

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ВІТЧИЗНЯНІ ТА МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ БЕЗРОБІТНИХ	6
1.1. Розвиток законодавства про соціальний захист безробітних	6
1.2. Загальна характеристика соціального захисту безробітних.....	27
1.3. Міжнародні стандарти соціального захисту безробітних.....	41
РОЗДІЛ 2. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ НА ДОПОМОГУ І ЗАЙНЯТІСТЬ БЕЗРОБІТНОГО В УКРАЇНІ	66
2.1. Особливості соціального забезпечення безробітних в Україні.....	66
2.2. Соціальний захист безробітних в контексті діяльності Державних служб зайнятості.....	97
2.3. Розробка і реалізація програм зайнятості (на прикладі Кам'янець-Подільського районного центру зайнятості у Хмельницькій області).....	118
ВИСНОВКИ	134
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	140

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В умовах ринкової трансформації економіки держави великого значення набуває вдосконалення соціального захисту безробітних, форми якого мають відповідати новим соціальним та економічним реаліям. Адже незаперечним залишається той факт, що ріст безробіття в Україні має сталу тенденцію та вимагає створення належного організаційно-правового механізму.

Незважаючи на те, що останнім часом як у нашій державі, так і за кордоном проблеми соціального захисту безробітних стали об'єктом уваги фахівців соціальних питань різних галузевих наук, доводиться констатувати, що на сьогодні все ще не відпрацьованими залишаються науково-методологічні підходи до проблеми соціального захисту відповідної категорії осіб, потребують вдосконалення механізми, принципи та форми всієї системи соціального забезпечення безробітних та членів їхніх сімей, які б відповідали ринковим відносинам та інтеграції України у світову економіку.

За прогнозами уряду ситуація на ринку праці України на даний час є складною, зокрема, скорочення економічно активної частини, населення через анексію Росією Кримської Автономної Республіки і м. Севастополя та окупації частини районів Донбасу. Падіння економіки спричинені карантинними заходами COVID-19, спричинивши відправлення працівників у оплачувані чи неоплачувані відпустки, перехід на дистанційний режим роботи або звільнення робітників через закриття бізнесу тощо.

Таким чином, ріст безробіття в Україні має сталу тенденцію, в зв'язку з чим дослідження особливостей соціального захисту безробітних набуває нагальної необхідності. Це і зумовило вибір теми нашого наукового дослідження: **«Особливості здійснення соціального захисту безробітних в Україні».**

Дотичним до нашої теми є дослідження О. Басая, Н. Болотіна, І. Дьяконова, В. Базилевича, К. Дубич, П. Шевчука, І. Басанцова, Т. Косова, І. Михайловської та ін.

Мета роботи: вивчити особливості здійснення соціального захисту безробітних в Україні.

Завдання дослідження:

1. Систематизувати і узагальнити сучасний вітчизняний досвід та міжнародні стандарти соціального захисту безробітних.
2. Дослідити особливості соціального забезпечення безробітних в Україні.
3. Охарактеризувати соціальний захист безробітних в контексті діяльності Державних служб зайнятості.
4. Розробити програму зайнятості (на прикладі Кам'янець-Подільського районного центру зайнятості у Хмельницькій області).

Об'єкт дослідження є безробітні, а **предмет дослідження** - соціальний захист безробітних в Україні.

Методи дослідження. Обрана тема з методологічної точки зору має як наукове, так і практичне значення, а отже, в процесі дослідження були використані загальнонаукові та емпіричні методи, а саме: аналіз; синтез; порівняння; формалізація; абстрагування; моделювання; діалектичний; логічний.

Практичне значення одержаних результатів: Результати даного дослідження можуть бути використані фахівцями соціальної сфери для допомоги безробітним.

Апробація результатів дослідження. Оприлюднення результатів дослідження здійснювалось на студентських наукових конференціях Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка протягом 2019-2020 рр.

Публікації. Результати роботи опубліковані у збірнику: Актуальні проблеми соціальної роботи: досвід і перспективи: матеріали Всеукраїнської

науково-практичної Інтернет-конференції (м. Кам'янець-Подільський, 28 квітня 2020 року) / [ред.колегія: Л.П.Мельник, Т.Л.Опалюк] Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2020. С.72-76.

Структура дипломної роботи магістра включає: вступ, два розділи (з підрозділами), висновки та список використаних джерел.

ВИСНОВКИ

Перехід України до ринкової економіки зумовлює глибокі зміни у характері відносин соціального захисту безробітних.

Соціальний захист від безробіття – це система організаційно-правових та економічних активних та пасивних заходів держави щодо забезпечення соціально-економічних прав громадян з метою попередження та усунення наслідків безробіття.

Зайнятість – це юридично оформлена в установленому порядку діяльність громадян, а також осіб, які на законних підставах перебувають на території України, пов'язана із задоволенням особистих та суспільних потребі так, що, як правило приносить дохід у грошовій або іншій формі.

Незайняте населення – працездатне населення у працездатному віці, яке не здобуває професійну освіту, не має юридично оформленої у встановленому порядку постійної або тимчасової роботи незалежно від отримання чи не отримання ними побічних доходів.

При визначенні поняття безробітного, окремо потрібно розглядати відносини, пов'язані із працевлаштуванням особи (забезпечення реалізації можливості здійснювати трудову діяльність) та соціально-забезпечувальні відносини.

В Україні створено новий організаційно–правовий механізм соціального страхування на випадок безробіття: 1) встановлено, що соціальне страхування на випадок безробіття є обов'язковим і ним охоплено усіх осіб, що працюють за наймом на підставі трудового договору (контракту), включаючи тих, які проходять альтернативну (невійськову) службу, а також тих, які працюють неповний робочий день або неповний робочий тиждень, та на інших підставах, передбачених законодавством про працю; 2) запроваджено механізм соціального захисту частково безробітних.

Правовий статус безробітних громадян визначається Законом України “Про зайнятість населення”. В частині матеріального забезпечення

безробітних громадян їх права як застрахованих осіб визначені в Законі України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття” іншими актами законодавства.

Державне регулювання зайнятості населення — це сукупність цілеспрямованих форм, методів і напрямів активного впливу держави в особі уповноважених державних органів різного рівня на співвідношення попиту та пропозиції робочої сили, умови використання. Формування і реалізація державної політики у сфері зайнятості населення з метою створення умов для забезпечення повної та продуктивної вільно обраної зайнятості і соціального захисту в разі настання безробіття.

Державна політика зайнятості населення являє собою систему регуляторних заходів і дій соціально-економічного, адміністративно-організаційного та правового характеру, які здійснюються державними та соціальними інститутами і спрямовані на забезпечення оптимального функціонування та розвитку соціально-трудоких відносин і певної, продуктивної зайнятості. Політика зайнятості населення має бути націлена на створення умов для повноцінного застосування кожної працездатної особи своєї робочої сили, ефективного використання трудового потенціалу суспільства.

Діяльність Державної служби зайнятості регламентується Законом України “Про зайнятість населення”. Крім зазначеного Закону діяльність служби зайнятості України регламентується нормативними актами Кабінету Міністрів України, Міністерства соціальної політики України, Верховної Ради України, указами Президента України та локальними актами Державного центру зайнятості.

На сучасному етапі Державна служба зайнятості діє як єдина цілісна система органів виконавчої влади з трирівневою структурою.

Перший (базовий) рівень – це районні, міські, міськрайонні, районні в містах центри зайнятості, які безпосередньо приймають громадян і надають їм послуги згідно з чинним законодавством про зайнятість.

Другий рівень – це обласні центри зайнятості, що здійснюють територіальний розподіл трудових ресурсів і беруть участь у розробці регіональних програм зайнятості відповідно до місцевих особливостей і потреб.

Третій (верхній) рівень – це Державний центр зайнятості, який відповідає за реалізацію єдиної політики зайнятості на всій території України, заходів соціального захисту та сприяння зайнятості незайнятих громадян, організаційно-методичне, правове та нормативне забезпечення, створення єдиної інформаційно-довідкової системи, розвиток матеріально-технічної бази служби зайнятості, підготовку кадрів усіх рівнів, міжнародні зв'язки, раціональне використання коштів фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття.

До складу Державної служби зайнятості належать також навчальні заклади професійної підготовки незайнятого населення, інформаційно-обчислювальні центри, територіальні та спеціалізовані бюро зайнятості, центри реабілітації населення, підприємства, установи і організації, підпорядковані службі зайнятості.

Усю різноманітність функцій, які виконують служби зайнятості можна об'єднати у три типи функцій:

4. Перший тип функцій - надання соціальних послуг клієнтам. Він містить наступні групи функцій.

5. Другий тип функцій містить своєрідні допоміжні функції, що мають або підпорядкований характер до функцій першого типу або забезпечують внутрішню життєдіяльність служби, але безпосередньо не пов'язані з обслуговуванням клієнтів - незайнятих громадян і роботодавців.

6. Третій тип функцій пов'язано з управлінням, або регулюванням ринку праці. Законодавство України про зайнятість населення визначає для служби зайнятості низку таких найважливіших завдань, як планування і прогнозування зайнятості, координацію зусиль державних і громадських

органів, підприємств щодо здійснення заходів регулювання ринку праці. Дані завдання у своїй сукупності складають процес управління.

Одним із засобів державної активної політики зайнятості головне місце займають програми зайнятості.

Програми зайнятості допомагають об'єднати для вирішення проблем зайнятості зусилля працівників органів державної виконавчої влади, державної служби зайнятості, представників профспілкових організацій та організацій роботодавців.

Відповідно до Закону України “Про зайнятість населення” розробляються державні й територіальні програми зайнятості населення. Ці програми спрямовані на реалізацію основних напрямів державної політики у сфері зайнятості населення в регіонах та є складовими програм їх соціально - економічного розвитку.

Основна мета територіальних програм зайнятості – сприяти працевлаштуванню та раціональній суспільно корисній зайнятості працездатного населення і запобігання масовому безробіттю шляхом здійснення активної політики на ринку праці та подання соціальної та матеріальної підтримки громадянам, що потребують соціального захисту.

Метою Програми соціального захисту безробітних у Кам'янець-Подільській районній філії Хмельницького обласного центру зайнятості було: стимулювання заінтересованості роботодавців до створення нових робочих місць; розвиток і збереження трудового потенціалу, працевлаштування незайнятих осіб з числа соціально незахищених громадян, проведення системної роботи щодо професійної орієнтації; розвиток підприємницьких ініціатив економічно активного населення щодо започаткування ними власної справи у сфері малого бізнесу в Кам'янець-Подільській районі у Хмельницькій області, забезпечення фахової підготовки кваліфікованих робітників з числа безробітних за груповою та індивідуальними формами навчання на замовлення підприємств області, збільшення обсягів навчання безробітних безпосередньо на виробництві.

Реалізація програми передбачала проведення з безробітними семінари з розвитку підприємництва, інформаційні заходи щодо можливості швидше вирішити питання, пов'язані із зайнятістю чи підбором персоналу, саме:

- Інформаційний семінар “Генеруй бізнес-ідею та розпочни свій бізнес”;
- Інформаційний семінар із загальних питань зайнятості;
- Тренінг “Підготовка до співбесіди з роботодавцем”;
- Семінар “Ризики нелегальної трудової міграції”;
- Семінар для осіб з особливими потребами “Мотивація”;
- Семінар з орієнтації на службу в Збройних Силах України;
- Міні-ярмарок вакансій.

Таким чином, аналізуючи сучасний стан безробіття ми визначили, що дана проблема є ключовим питанням у соціальній допомозі, і якщо його не вирішувати, то неможливо налагодити ефективну діяльність економіки і рівень безробіття буде зростати. Ми виділили основні напрями його подолання: підвищення добробуту за рахунок особистого трудового внеску, підприємництва та ділової активності; надання відповідної допомоги по безробіттю, збереження робочих місць та перепідготовка осіб, які втратили роботу; проведення ґрунтовної пенсійної реформи; сприяння всебічному державному захисту інтелектуального потенціалу суспільства; проведення спеціальних ярмарків праці для навчальних закладів з метою працевлаштування випускників; розширення досвіду організації зустрічей із роботодавцями та колишніми безробітними, які успішно знайшли роботу чи заснували власний бізнес; посилення координації міжнародної діяльності в частині інформаційного обміну з питань зайнятості; забезпечення стабільного фінансування та державної підтримки розвитку духовної сфери, освіти, науки і культури. Політика зайнятості має гарантувати соціальний захист населення шляхом забезпечення належних умов життя, регулювання заробітної плати, стимулювання нових місць і виплати допомоги безробітним

ТОЩО.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кайтанський О.С. Правове забезпечення соціального захисту молоді в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05. Одеський національний юридична академія ун. -т. Одеса, 2015. 20 с.
2. Малий І. Й. Радіонова І.Ф. Куценко Т.Ф. Федірко Н.В. Макроекономіка: базовий електронний текст лекцій. К.: КНЕУ, 2017. 200с. URL:
http://feu.kneu.edu.ua/ua/depts4/mdu/disciplines_of_bachelor_level_mdu/macroeconomics/ (дата звернення: 26.11.2020р).
3. Павлюк Т.І. Ринок праці: теорія, методологія, практика : монографія. Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ, 2018. 211с.
4. Форманюк В.І. Розвиток соціального страхування в Україні наприкінці XVIII- на початку XX століття. Актуальні проблеми політики. 2015. №56. С. 304-312.
5. Вальчук О. І. Соціальне страхування в СРСР (1922–1933 рр.): історіографічний огляд. Гілея: науковий вісник, 2014. №88. С. 83-87.
6. Вишневецкий А. Развитие законодательства о социальном страховании в России: Изд. 2 е. М. 1926. 234с.
7. Іншина М.І Щербини В.І. Вавженчука С.Я. Актуальні проблеми соціального права в Україні: збірник наукових праць. Харків, «Юрайт», 2017. С.282.
8. Страхування: підручник. Горбач Л.М., Кадебська Е.В.–К.: Кондор-Видавництво, 2016. С.544.
9. Грушецька А.В. Зайнятість населення: шляхи вирішення. Минуле служби зайнятості Соціальний захист. 2001. №4. С.35.
10. Закон України [Основні напрями реалізації державної політики у сфері зайнятості населення та стимулювання створення нових робочих місць на період до 2022 року](#), від 24.12.2019р. №1396 URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1396-2019-p#Text> (дата звернення: 25.11.2020р).

11. Україна 2019. Людський розвиток. Звіт ПРООН. Київ. 2020.
12. Інформаційно-консультаційна газета Праця та зарплата. Київ, 2020. №46. 20с.
13. Газета кабінетів міністрів України Урядовий кур'єр. Київ. 2020. 27 листопада. № 237 С. 6-7.
14. Про Основні напрями розвитку трудового потенціалу в Україні на період до 2025 року від 3 серпня 2019року: Указ Президента України від 03.08.2019р. № 31 Офіційний вісник України. 2019. (№1166). С. 5.
15. Лібанова Е.М. Стратегічні пріоритети соціальної політики України на початку ХХІ століття. Демографія та соціальна економіка. 2008. № 1. С. 9-22.
16. Про Основні напрями соціальної політики на період до 2004 року: Указ Президента України від 24.05.2000 р. Офіційний вісник України. 2000. № 21 С. 858.
17. Про затвердження Державної програми зайнятості населення на 2001-2004 роки. Закон України від 07.03.2002 р. Праця і зарплата. 2002. № 17. С.215.
18. Петрова І.Л. Нові вимоги ринку праці до освітньої підготовки сучасних фахівців. Нова парадигма економічної освіти у контексті інноваційної моделі розвитку вітчизняної освіти: тез Всеукр науково-практ. конф., (м. Київ 21-22 лист.2019 р.). Київ. Вид. НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2019. С.6-12.
19. Лазор Л.І., Лазор В.В. Щодо зарубіжного досвіду у вирішенні деяких проблем безробіття і зайнятості: Актуальні проблеми держави та права. Збірник наукових праць. Одеса. 2000. №9 С. 26.
20. Венедиктов В.С Учебное пособие для высших учебных заведений. Харків. Фирма «Консум», 1998. С.29.

21. Мельник О. В. Професійна орієнтація: теорія і практика: науковометодичний посібник [для педагогічних працівників]. Івано-Франківськ: “Тіповіт”, 2011. Вип. № 2. 279 с.
22. Іншина М.І. Костюка, В.Л.Трудове. Право України [текст] підручник / За заг. Ред. В.П. Мельника. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Київ: ЦУЛ, 2016. 472 с.
23. Чорна В. О. Трудова міграція молоді як фактор руйнування трудового потенціалу України. Наукові праці. 2014. Т. 234. Вип. 222. С. 109- 112.
24. Савченко А. Соціально-економічні аспекти ринку праці в регіонах з підвищеним рівнем безробіття Україна: аспекти праці. 1998. № 1. С.27.
25. Могильний О. М. Соціально-економічні та правові аспекти мінімізації ризиків у сфері зайнятості України: євроінтеграційний дискурс / О. М. Могильний, М. В. Судаков; Ринок праці та зайнятість населення. Київ. 2015. № 1. С. 65–68.
26. Федотова Т.А. Основні стрижні соціальної політики щодо безробітних. Соціальний захист. Київ. 2001. № 4. 35с.
27. Про зайнятість населення: Закон України від 4 липня 2013 року. №24 Відомості Верховної Ради України. 2020. (№14) С.170.
28. Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття. Закон України від 3 липня березня 2020 року.№1533-III Відомості Верховної Ради України. 2020. (№ 22). С. 171.
29. Про зайнятість населення: Про затвердження положень про застосування закону України Постанова Кабінету Міністрів України від 27.04.1998 р. № 578. Офіційний вісник України. 2005. (№ 17). С. 635.
30. Порядку утворення спеціальних комісій для вжиття заходів щодо запобігання різкому зростанню безробіття під час масового вивільнення працівників постановою кабінету міністрів

України від 22 квітня 2013 № 305 зібрання постанов уряду України. 2013. (№ 4). С. 107.

31. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 19 грудня 2017 року. №875-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 2017. (№ 21). С. 252.

32. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 17 жовтня 2020 року. №2011-ХІІ. Відомості Верховної ради України. 2020. (№ 15). С. 190.

33. Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні: Закон України від 09.08. 2019 р. №2998-ХІІ. Відомості Верховної ради України. 2019. (№ 16). С.167.

34. Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні: Закон України від 01.01.2020 р. №3721-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 2020. (№ 4). С. 18.

35. Про Національну програму громадських робіт: Указ Президента України від 19.06 1993 р. № 221/93.Урядовий кур'єр. 1993. 24 червня. (№288) С.7.

36. Про затвердження Положення про державну службу: Закон України зайнятості від 4 липня 2019 року №733/33704. Єдиний державний реєстр нормативно-правових актів. 2019. (№ 945).

37. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.08.2020р. №2464-VI. Відомості Верховної Ради України. 2020. (№2-3). С.112.

38. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Основи законодавства України від 13.02.2020р. №16-98-ВР. Відомості Верховної Ради України. 2020. (№23). С.121.

39. Про затвердження Порядку надання роботодавцю дотації на створення додаткових робочих місць для працевлаштування безробітних: Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 10.02.2001р.

№1. Людина і праця: інформаційний бюлетень Міністерства праці та соціальної політики України. 1998. (№ 7).

40. Положення про порядок надання Фондом загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття послуг з професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації, затверджене Наказом Міністерства праці та соціальної політики України та Міністерства освіти і науки України № 53/59 від 16.07.2013 р. Праця і зарплата. 2013. (№ 19).

41. Ярошенко О.М. Барабаш Н.М. Вапнярчук Н.М. Право соціального забезпечення в Україні : підручник /за заг. ред. О. М. Ярошенка. 4-те вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2015. 458 с.

42. Насібова О.В. Теоретичні аспекти фінансового забезпечення соціального захисту населення. Економіка та держава. 2019. № 8. 36-40 с.

43. Прилипко Г.С. Гончарова Г.С. Юровська В.В. Конопельцева О.О. Право соціального забезпечення: за заг. ред. В. В. Жернакова. Х. Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого, 2013. 126 с.

44. Сташків Б.І. Право соціального забезпечення. Загальна частина: навчальний посібник. Чернігів: ПАТ ПВК Десна, 2016. 692 с..

45. Барабаш Г.О. Ярошенко О.М. Вапнярчук Н.М. Право соціального забезпечення в Україні: за ред. О. М. Ярошенка. 4-те вид., переробл. і допов. Х. Право, 2015. 458 с.

46. Мачульская Е.Е. Право социального обеспечения: Учебник для бакалавров. Академический курс. М. Юрайт. 2016. 445с.

47. Григорьев И.В. Право социального обеспечения: учебник и практикум для прикладного бакалавриата И. В. Григорьев, В. Ш. Шайхатдинов. М. Издательство Юрайт, 2015. 402 с.

48. Коровников А.В. Правовая и социальная защита военнослужащих: Теоретико-правовое исследование М., 24.10.20. 340с.

49. Социальная защита населения. М., 22.01.2020. №42

50. Захаров М.Л., Тучкова Э.Г. Право социального обеспечения России: Учебник. М. Издательство БЕК, 2001. С.15
51. Про пенсійного забезпечення в Україні Закон України від 23.02.2020р. №1788-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 2020. (№3). С.10.
52. Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л. Соціальне підприємництво як інноваційний інструмент вирішення суспільних проблем: передумови становлення та активізації. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2016. Вип. 6(2). С. 129-132.
53. Іншина М.І. Трудове право України [текст] підручник: за заг. ред. В.Л. Костюка, В.П. Мельника. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Київ: ЦУЛ, 2016. 472 с.
54. Гаєць В.М. Економіка України в дослідженнях і прогнозах: монографія / відп. ред. акад. В.М. Геєць (голова), А.А. Гриценко, В.В. Небрат, І.І. Бажал (відповідальний секретар). НАН України, ДУ Ін-т екон. та прог. НАН України. К. 2018. 568 с.
55. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 3 липня 2020 року № 1533-ІІІ. Офіційний вісник України. 2020. (№13). С.505.
56. Про розмір внесків на деякі види загальнообов'язкового державного соціального страхування: Закон України від 11. 02. 2001р. № 2213-ІІІ. Урядовий кур'єр. 2001. 22 лютого. (№34). С.11.
57. Про Державний бюджет України на 2020 рік: Закон України від 28.02.2020р. №294-ІХ. Урядовий кур'єр. 2020. (№5). С.17.
58. Про Державний бюджет України на 2015 рік: Закон України №2629-VІІІ. Праця і зарплата. 2015. (№1). С.400.
59. Новий фонд для безробітних: Праця і зарплата. 07.04.2020. №48.

60. Положення про Міністерство праці та соціальної політики України затверджене: Указом Президента України від 17.06. 2015 р. № 1035/2020. Праця і зарплата. 2020. (№34).
61. Типове положення, затверджене постановою: Кабінету Міністрів України від 21.12. 2019 р. №1498. Праця і зарплата. 2019. (№38).
62. Лушникова М.В. Государство, работодатели и работники: история, теория и практика правового механизма социального партнерства (сравнительно–правовое исследование). Ярославль: ЯрГУ. 2018. 64с.
63. Маркіна Т.Г. Право громадян на зайнятість та форми його реалізації в умовах становлення ринкової економіки: автореф. дис... к-та юрид. наук: Харків. 2000. 18с.
64. Маркіна Т.Г. Юридичні умови визнання громадянина безробітним: Право України. 2000. № 4. 42-47с.
65. Хуторян Н.М. [Удосконалення порядку надання відпусток у проєкті Трудового кодексу України](#): відп. ред. Н.М.Хуторян. К. Ін Юре. 2008. 220-240с.
66. Про затвердження Порядку надання роботодавцю дотації на створення додаткових робочих місць для працевлаштування безробітних: Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 10.01.2001 р. №1. Праця і зарплата. 2001. (№9).(втратив чинність 18.03.2013р.).
67. Киселев И.Я. Сравнительное и международное трудовое право. Учебник для вузов. М.: Дело, 1999. 728с.
68. Про ратифікацію угоди про партнерство та співробітництво між Україною і Європейським співтовариством та їх державами-членами: Закон України від 10.11. 1994 р. Відомості Верховної Ради України. 1994. №46. С.415.
69. Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу: Указ Президента України від 11.06. 1998 р. №615/98. Офіційний вісник України. 1998. (№240). С.870.

70. Про затвердження Основних напрямів соціальної політики на 2019 -2020р: Указ Президента України від 24.12. 2019р. №202–203. Урядовий кур'єр. 2019. 31 грудня.
71. Про основні напрямки соціальної політики на період до 2004 року: Указ Президента України від 24.05.2000 р. №717/2000. Урядовий кур'єр. 2000. 31 травня. №97.
72. Шемшученко Ю.С. Правові чинники формування соціально-економічної моделі України. Вісник Національної академії наук України. 2001. № 3. С. 7-11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnanu_2001_3_3. (дата звернення: 25.11.2020р).
73. Резолюція 217.III.Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 р.
74. Резолюція 2200 A.XXI. Генеральної Асамблеї ООН від 16 грудня 1966 року.
75. Иванов С.А. МОТ: контроль за применением международных норм о труде и его проблемы. Государство и право. 2007. №7; List of Ratifications by Convention and by Country (as at 31 December 1996). ILO Office. Geneva, 1997. 280с.
76. 108–я годовщина Международной организации труда. 1919 – 2019. Ценности, которые мы защищаем, перемены, к которым мы стремимся. Социальная справедливость в условиях глобализации экономики. Доклад Генерального директора. МБТ. Женева, 2019.
77. Кульбашна О.А. Регулювання МОП соціально–економічних відносин за сучасних умов. Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України . 2015. (№1-2.) С.50.
78. Ратифікована постановою Верховної Ради України 04.02.1994р. №3941-III. Відомості Верховної Ради України. 1994. (№23.) С. 164.
79. Социальное страхование и социальная защита. Доклад генерального директора на Международной конференции труда 105. сессии 2016 г. МБТ. Женева, 2019.

80. Ратифікована Указом Президії Верховної Ради УРСР від 29.05.1968 р. №807-XI. Відомості Верховної Ради УРСР. 968. (№3). С.195.
81. Ратифікована Президією Верховної Ради УРСР 07.03.1979 р. №483-09. Відомості Верховної Ради УРСР. 1987. (№2). С.9.
82. Чанишева Г.І. Про діяльність МОП в умовах глобалізації див. МОП: соціальні ініціативи у відповідь на глобалізацію: Право України. 2010. №5.
83. Колосов, І. В. Міжнародна організація праці, її акти та роль у правовому регулюванні трудових правовідносин: Альманах міжнародного права. Міжнар. гуманітар. ун-т. Одеса, 2014. Вип. 6. 71–79с.
84. Генеральна угода, укладена між Кабінетом Міністрів України, конфедерацією роботодавців, Всеукраїнськими профспілками і профоб'єднаннями на 2004-2005 рр. № п0262697-04. Урядовий кур'єр. 2008. 15 квітня. (№92).
85. Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні: Закон України від 09.08.2019 р. №2989-XII. Відомості Верховної Ради України. 2019. (№ 16). С. 167.
86. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 24.10.2019 р. №2011-XII. Відомості Верховної Ради України. 2020 (№15). С.190.
87. Конвенції та рекомендації, ухвалені Міжнародною Організацією Праці у 2 т. Женева: Міжнар. бюро праці, 1999. Т. I, Т. II. 1560. 9с.
88. СЗ Республіки Беларусь. 1997. №15. С. 553; 1999. №11. С.299; 2000. № 17. С.490; Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь. 1999. №31. 5/579.
89. Вісник Конституційного Суду Україна. Київ. 2019. №1021.
90. Маршавин Ю.М. Удосконалення нормативно–правового регулювання зайнятості населення. Україна: аспекти праці. 2002. №7. 397с.

91. Про освіту: Закон України від 23.03. 1996 р. №100-96. Відомості Верховної Ради України. 1996. (№21). С. 84.
92. Про практику розгляду судами трудових спорів: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 15.12. 2009 р. № 15. Вісник Верховного Суду України. 2009. (№14).
93. Менджул М.В. Рогач О.Я. Порівняльне трудове та соціальне право: методичний посібник для студентів за напрямом підготовки. Міжнародне право. Ужгоро: ДВНЗ УжНУ, 2015. 520 с.
94. Трудове право України: підручник / М.І. Іншина. за заг. ред. 2-ге вид. перероб. і доп. Київ: ЦУЛ, 2016. 472с.
95. Про державну службу зайнятості: Положення в редакції Постанови Кабінету Міністрів України від 20.02.2015р. № 1435. Офіційний вісник України. 2015. (№37). С.1358.
96. Концепція адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу затверджена: Постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2002 р. № 228-IV. Офіційний вісник України. 2002. (№33). С.12.
97. Концепція Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: затверджена Законом України від 07.10. 2016 р. №228-IV. Урядовий кур'єр. 2016. 18 груд. (№3). С.12.
98. Болотіна Н.Б. Міжнародні стандарти соціальних прав та напрямки їх упровадження в юридичну практику України. Захист соціальних та економічних прав: міжнародні стандарти і законодавство України: матеріали. міжнар. наук.-практ. конф. 12 березня 2004 р. м. Київ. за ред. О.Ф. Штанька, Н.Б. Болотіної. К. КЮІ МВС України, 2004. Ч.1. С. 9-16.
99. Козлов А. А. Социальная работа за рубежом: состояние, тенденции, перспективы : сб. научн. очерков /А. А. Козлов. М. А. Флінта; Моек, псих-социа. ин-т, 1998. 800 с.

100. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття Закон України від 02.10.2020 р. №1533-III. Відомості Верховної Ради України. 2020. (№22). С.171.
101. Міграційний профіль України за 2018р. Державна міграційна служба. URL: https://dmsu.gov.ua/assets/files/mig_profil/migprofil_2018.pdf (дата звернення: 23.11.2020р).
102. Кононліна Ю.С. Соціальне страхування: навч. посіб. Суми: ВТД Університетська книга, 2008. 224 с.
103. Борецька Н. П. Соціальний захист населення на сучасному етапі: стан і проблеми. Донецьк : Янтар, 2001. 540 с.
104. Резолюція круглого столу: Реформування трудового законодавства в Україні: нові виклики і можливості, проведеного за участі вчених-трудовиків. Джерело: URL: <https://www.kadrovik.ua/novyny/rezolyuciya-kruglogo-stolu-reformuvannya-trudovogo-zakonodavstva-v-ukrayini-novi-vyklyky-i>. (дата звернення: 24.11.2020).
105. Основні напрями реалізації державної політики у сфері зайнятості населення та стимулювання створення нових робочих місць на період до 2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1396-2019-p#Text> (дата звернення: 23.11.2020).
106. Питання оплати праці медичних та інших працівників закладів охорони здоров'я. URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-oplati-praci-medichnih-ta-inshih-pracivnikiv-zakladiv-ohoronizdorovya?fbclid=IwAR0cTVpeaSY28DSWO46H9jQjywwDfy9cC8wwt2e_gaxN-SEz_MYtRQ43yc (дата звернення: 23.11.2020).
107. Про зайнятість населення: Закони України від 18.07.2020р. №5067-VI. Верховна рада Україна. 2020р. (№24). С.243.

108. Цілі розвитку тисячоліття України 2000–2015. URL: http://un.org.ua/images/stories/docs/2015_MDGs_Ukraine_Report_ukr.pdf. (дата звернення: 25.11.2020р).
109. Принципи та мета, основні напрями державної політики у сфері зайнятості населення. URL: https://protocol.ua/ua/pro_zaynyatist_naseleennya_stattya_15/ (дата звернення: 23.11.2020).
110. Кириленко О.П. Толуб'яка В. С. Соціальне страхування: підруч/ за заг. ред. Тернопіль.Екон. думка ТНЕУ, 2016. 516с.
111. Черненко М. Співпраця допомагає вирішувати соціальні питання: Вісн. пенсійного фонду України. 2003. № 1 С.10.
112. Аналіз розвитку системи соціального обслуговування «Результативність соціального обслуговування вдома громадян похилого віку та інвалідів URL: <http://www.urbanecomomics.ru> (дата звернення: 25.11.2020).
113. Аналіз розвитку системи соціального обслуговування: Результативність соціального обслуговування вдома громадян похилого віку та інвалідів. URL: <http://www.urbanecomomics.ru> (дата звернення: 25.11.2020).
114. Л.В. Іванова. О.В. Сорока. Державне регулювання зайнятості: навч.посіб. Одеса: ОНЕУ, ротапінт, 2015 р. 264с.
115. Скуратівський В. А. Соціальна політика (друге видання доповнене та перероблене): В. А. Скуратівський, О. М. Палій, Е. М. Лібанова. Київ. вид.УАДУ, 2003р. 365 с.